

ния ще му бждатъ двойно полезни: тѣ ще го освободятъ отъ надутость самохвалность (педантизма) и ще укрѣпятъ чреслата му за надлѣжното испълнение на всички граждански длѣжности и обязанности. Прусцитѣ също като древнитѣ гърци, разбраха на пълно всичката важность на военното образование, и всѣкой пруски поданикъ е обязанъ (задълженъ) да прослужи известно врѣме въ войската; а пакъ ний, англичанитѣ, бързаве прѣди врѣменно да са исправимъ (узовемъ) до *конторжата*, отъ което и гражданетвенностьта ни и мжжеството ни, разбира са, не малко страдаятъ. Евтенностьта на пжтуванието по желѣзницата и по вапоритѣ, дава, днесъ, почти всѣкому възможность да извърши малки пжтешествия и научни пжтувания; и за това е непростено на учащето са юношество да седи по цѣли недѣли и мѣсеци като прикованъ до нѣкоя жалка стара книга, тогава, когато то би могло да са наслаждава отъ картинитѣ на живата природа въ цвѣтущата долина, или на уединения островъ верѣдъ шумящитѣ талази. Нека и книгата бжде въ джоба ви, ако вече е невъзможно инакъ; но по добрѣ е да са държите, до колкото е възможно, въ независимостъ отъ тѣзи хартиени помощи и да са учите непосредвенно отъ природата, т. е. като я разглеждате, и да растете, въ такова *„м.дро бездѣлие“*, не заблѣзано въ силно мисленіе и усѣщаніе подъ опрѣсняющитѣ влияния на играющата около васъ природа. А за да би могле, тѣзи пжтешествия и ескурсии, да послужатъ за поменатата двойна цѣль, т. е. за здравіето и образованіето, никакъ нѣма нужда да са прѣдавате на мечтаніята на ~~кѣткитѣ~~ *Водсфортъ* *). Геологията, Ботаниката, Зоологията и въобще всичкитѣ клони на естественната история са изучаватъ най добрѣ въ самата природа; и при успѣшното имъ разработване, отъ само-себѣ си са явява навика къмъ тѣзи енергични и прѣдприемчиви ескурсии пѣшкомъ,

*) Вилямъ Водсфортъ (1760—1850 г), основателя на тѣй наречената „Езерна школа“ въ Английската поезия, изказватъ особена склонность и способность къмъ поетическото описание на природата.